

Independent Joint Anti-Corruption
Monitoring & Evaluation Committee

شالید

د ادارې فساد پر وړاندې د څارنې او ارزونې خپلواکه گډه کمیټه د پیسو د مینځلو په وړاندې د
مبارزې د قانون په نوی مسوده کې د تعدیلاتو غوښتونکې ده

د وزیرانو شورا د پیسو د مینځلو په وړاندې د مبارزې قانون تصویب کړ چه اوس مهال ملی شورا ته استول شوی.

• د پیسو د مینځلو په وړاندې د مبارزې د قانون مسوده د وزیرانو شورا له خوا د روان کال د غوي د میاشتی په ۱۵ نیټه تصویب شوه چی په دی وروستیو کې ملی شورا ته د کره کتنې او تصویب لپاره استول شوی.

دا قانون د پیسو نړیوال صندوق (IMF) له خوا د افغانستان لپاره د پورونو د اوږدېدو د پروگرام یو شرط دی

• د پیسو د مینځلو په وړاندې د مبارزې د قانون استول ملی شورا ته د پیسو د نړیوال صندوق (IMF) لخوا د افغانستان لپاره د پورونو د اوږدېدو د پروگرام یو بنسټیز بنچمارک و.

• که چیری دا بنچمارک پلی نشی نو د (IMF) پروگرام به له ستونزو سره مخ شی او د بسپنه ورکونکو د مرستو د کمېدو ستونزه به هم منځته راوړی.

د قانون مسوده د پیسو د مینځلو په اړه د پلټنې، کشف، او د شتمنیو د ضبط لپاره یو میکانیزم رامنځته کوی.

• د دغه قانون مسوده په مالی سکتور او نور اړوندو سکتورونو کې د جرم د مخنیوی لپاره لازم تدابیر نیسی؛ غیر قانونی پیسی او شتمنی ضبطوی.

د ادارې فساد پر وړاندې د څارنې او ارزونې کمیټه په قانون کې د گنګتیا له منځه وړول په موخه د ځنو مادو څرگندوالی پیشنهادوی.

• د پیسو د مینځلو پوری اړوند نور اصطلاحات باید زیات کرل شی چی په هغی کې د (ترولو راکرو ورکرو)، (نغدی راکرو ورکرو)، (شیل بانکونه)، (ملکیت) او (نغدو) په هکله اصطلاحات راونگارل شی.

• د رپوټ ورکونکو ادارو په اړه ماده د مالی او غیر مالی کړنو ډولونه په ډاگه کوی چی د پیسو د مینځلو د مخنیوی او نیولو لپاره گامونه وړاندې کوی. یاده ماده باید نوره هم غښتلی شی ترڅو ځانگړو راکری ورکری هم راونغاری.

د څارنې او ارزونې کمیټه همدارنگه د پټو حسابونو، د مشتریانو د پیژندنې او تصدیقونې، او د ستونزو د ارزونې د لارو چارو په اړه د غښتلو محدودیتونو وړاندیز کوی.

• د مخفی حسابونو د پرانیستلو په هکله د محدودیتونو د وضع کولو ماده باید نوره هم وغزول شی تر څو پوری د پس انداز کتابچه او د لاسلیک کونکی د پس انداز کتابچه او نور هغه څه چه د هغو پواسطه د مشتری هویت په مستقیم یا غیر مستقیم ډول پښیډای شي پکی راونگارل شی.

• د مشتریانو د هویت د پیژندنې او تصدیقونې اړونده ماده باید نوره هم غښتلی شی.

• د ستونزو د ارزونې اړونده ماده ډیره کمزوری ده او د ارزونې ټولی هغه کټه کورپانی چی د پیسو د مینځلو باعث گرځی نه رانغاری. د یو لارښود د رامنځته کولو په اړه یوه بنکاره لاره چاره به دغه ماده نوره هم غښتلی کړی.

د مالی راکرو ورکرو او رپوټونو د شننې مرکز (فنټراکا) او نور رپوټ ورکونکو ادارو له خوا د ریکارډ ساتلو د اړتیا غښتلی کول

Independent Joint Anti-Corruption Monitoring & Evaluation Committee

- د ریکارډ د ساتلو د اړتیا په اړه ماده ډیره کمزوری ده او د ځانگړو معلوماتو په اړه چې باید ریکارډ یې وساتل شي او په څه ډول ریکارډ شي، نه ښکاره کوي.
- د قانون دغه مسوده به د فنټراکا له لوري د ریکارډ ساتلو په اړه د یوې مادې د زیاتولو څخه گټه پورته کړي، چې له مخې به یې عملیاتي معلوماتو او د راکړو ورکړو د موقتو کنگل کولو د احکامو په اړه نورې اړتیاوې ښکاره شي.

د څارنې او ارزونې کمیټه د حد څخه د زیاتو نغدو راکړو ورکړو د رپوټ ورکونې او د قاضیانو او نورو لپاره د معافیت پورې اړوند د یوې مادې وړاندیز کوي.

- د حد څخه د ډیرو نغدو راکړو ورکړو د رپوټ ورکولو په اړه ماده د حقوقی ادارو مسئولیتونه کومی چې مواد او خدمات وړاندې کوي، ترڅو د خپلو مشتریانو او دریم گرو څخه د حد څخه ډیری نغدي راکړې ورکړي ونه مني؛ په ښکاره ډول نه بیانوي، په دې کې باید هغه د حد څخه ډیری نغدي راکړې ورکړې چې څو مختلفو راکړو ورکړو سره تړل شوي وي، هم را ونغښتل شي.
- د حقوق پوهانو او نورو لپاره چې خپلو مالکینو ته تخنیکي سلاوي چمتو کوي د معافیت په اړه ماده، د جزایي اجراتو د نوي قانون د یو مادې سره چې د وگړو څخه غواړي ترڅو کله چې د یو جرم په اړه معلومات لاسته راوړي او یا یې گوري نو اړونده ادارې پرې خبرې کړي، په ټکر کې ده.
- سره له دې چې، یاده ماده داسې خلک چې ادارو ته معلومات ورکوي د هر ډول مسئولیتونو څخه خلاص گڼي، یوه بله ماده داسې هم ده چې د محرمیت د له منځه وړلو په اړه که چیرې دوی داسې معلومات ارایه نکړي، معافیت ورکوي.

د څارنې او ارزونې خپلواکه گډه کمیټه (MEC) د ملي قانون جوړونکو او قانون پلی کونکو ادارو تر منځ د همکارۍ د پیاوړتیا لپاره د بدلونونو غوښتنه کوي.

- د دولتي ادارو تر منځ د همغږۍ نه شتون او د همغږۍ د کړنلارې نه لرل په افغانستان کې د پیسو د مینځلو په وړاندې د مبارزې د ناکامۍ سبب گرځي.
- د مالي راکړو ورکړو او رپوټونو د شننې مرکز (فنټراکا) ته باید په ښکاره ډول واک ورکړل شي تر څو دولتي ادارو، مسئولینو، قانون پوهانو او د قانون پلی کونکو ادارو سره د همکارۍ میکانیزم جوړ کړي.

د څارنې او ارزونې کمیټه د نړیوالو همکاريو په اړه د یوې مادې د ډیرولو غوښتنه کوي ترڅو فنټراکا و توانېږي د نړیوالو او باندنيو ادارو سره نېغ په نېغه معلومات شریک کړي.

- د نړیوالو همکاريو په اړه باید یوه ماده ډیره شي ترڅو فنټراکا ته اجازه ورکړي چې په خپلواک ډول د باندنيو مالي استخباراتي څانگو، باندنيو او نړیوالو قانون پلی کونکو ادارو، پلټنیز او اداري ادارو، او نړیوالې ادارې چې د پیسو د مینځلو او د ویرې اچونې د کړنو د تمویل د مخنیوي په برخو کې کار کوي؛ معلومات شریک کړي.
- فنټراکا ته باید اجازه ورکړل شي ترڅو بهرنیو مالي استخباراتي څانگو ته د مشکوکو راکړو ورکړو د موقت کنگل کولو که چیرې د پیسو د مینځلو او یا هم د ویرې اچونې د کړنو د تمویل شک شتون ولري؛ لیکلې وړاندیز وکړي.
- فنټراکا ته باید واک ورکړل شي ترڅو د رپوټ ورکونکو ادارو ته حکم وکړي کله چې د یو باندني مالي استخباراتي څانگې څخه د ځنی ځانگړو شرایطو لاندې لیکلې وړاندیز شتون ولري، شکمنې راکړې ورکړې په موقت ډول کنگل کړي،

د څارنې او ارزونې خپلواکه گډه کمیټه دا وړاندیز کوي تر څو دا قانون د پلټنې او ارزونې د یو سلسله ځانگړو تکتیکونو څخه د گټې اخستلو لپاره یو پیاوړی حقوقی بنسټ ولري.

- د قانون په مسوده د ځانگړو تکتیکونو د استعمالولو اړونه ماده لیرې شوي کومه چې د فساد پر وړاندې په اوسني نافذ قانون کې شته دي. دغه شته ماده باید له منځه ونه وېستل شي.

د قانون دا مسوده لومړئ پریکړه نده چه په افغانستان کې د پیسو مینځل جرم گڼي

**Independent Joint Anti-Corruption
Monitoring & Evaluation Committee**

- په ۱۳۸۳ کال کې ولسمشر دوه حقوقی فرمانونه د پیسو د مینځلو د مخنیوی او د ویرې اچونې د تمویل په اړه وړاندې کړل، سره له دې چې دواړه فرمانونه پلي کېږي، خو هیڅکله یې هم د ملي شورا تائید نه دی ترلاسه کړی.
- د یوې مالي استخباراتي څانګې په توګه د افغانستان د مالي رپوټونو د شننې مرکز (فنټراکا) په ۱۳۸۳ کال کې جوړ او په ۱۳۸۵ کال کې یې په کار پیل وکړ. فنټراکا د پیسو د مینځلو او د ویرې اچونې د تمویل په وړاندې کړنې رهبري کړی، خو نورو ډیرو تدابیرو ته اړتیا ده ترڅو یاده اداره مالي استخباراتي کړنې په اغیزمن ډول سرته ورسوي.

په افغانستان کې د څارنې او ارزونې کمیټه ددې لپاره جوړه شوې چې د فساد پر وړاندې ټولې ملي او نړیوالې هڅې وڅاري او وارزوي

- د څارنې او ارزونې کمیټه د اداري فساد پر وړاندې سپارښتنې او بنچمارګونه چمتو کوي او دهغوی د اغیزمن پلي کولو څخه د ډاډمنیدو لپاره څارنه او ارزونه سرته رسوي
- د څارنې او ارزونې کمیټه د فساد پر وړاندې د ملي او نړیوالو هڅو څارنه او ارزونه کوي.
- د څارنې او ارزونې کمیټه د فساد پر وړاندې د دريو لوړپوړو ملي متخصصینو او دريو لوړ پوړو نړیوالو متخصصینو څخه جوړه شوې ده
- د څارنې او ارزونې کمیټه هر شپږ میاشتني وروسته، ولس، ملي شورا، ولسمشر او نړیوالې ټولنې ته خپل رپوټ وړاندې کوي.

د لازياتو معلوماتو لپاره د ادارې فساد پر وړاندې د څار او ارزونې خپلواکې ګډې کمیټې سره په لاندې شمېرو او پټو په اړیکه کې شئ .

+93 (0) 798 750 527

contact@mec.af

www.mec.af

عکسونه هم له لاندې کرښې څخه تر لاسه کولای شئ

/www.flickr.com/photos/mec123 :